

علوم غزته سي

العدد - ١٨

فاضلیہ

فرانسز لک فاضلیز می دید کلری کہ برنم لسانندہ
فاضلیہ دینہ بیلور پولیتیکہ اصطلاحات جدیدہ
قارشمن بر تعبیر جدید در

اصطلاحہ شول رأی وطریقہ دیرلکہ آنک صحتی
حریت وحیت نامیدہ ارباب حکومتک علیہندہ بولتور
کرچہ بومعناجہ اختلافیہ دخی دینہ بیلور لکن
اختلافیہ ایلہ فاضلیہ بینندہ من حیث المقصد
فرق کیر و اردر شوید کہ فاضلیہ دہ مقصد
بجرد بر منصب الہ کچروب یان چیز مکدر

اختلافیہ دہ ایسہ مقصد گوناگون اولہ بیلور یالکز
فاضلیہ مقصدیہ منحصر دکلدلر حاصلی بینلرنده
عموم وخصوص مطلق و اردر فاضلیہ اختلافیہ دندہ
لکن ہر اختلافیہ فاضلیہ دکلدلر

وجہ تسمیہ

فاضلیہ تسمیہی رئیس مذهب فاضل پاشاہ

نسبتله در . کچه دنیا قورولدی قوروله فی
 بومذهب ذاهبدر هیچ بوموقعه اکس اولمادی
 آنجق برذهاب حقی ایدی شمدی ایسه
 ۱۸۶۷ میلادی آغستوس تاریخنده فاضل پاشا
 اورزپا مالکندن بادن بادن ده حریت وحمیت
 نامیده و سنوی اوچوزبیک فرائق تخصیصیه
 جمعیتی تشکیل ایدوب علنا اختلافه تشبث
 ایتش واقده ذات شاهانه یه خطاباً یارمشن
 اولدینی مکتوبک ترویجه علنا تشبثات شیده
 ایلش بولندینی حالده نائل مقصد اولدیفندون
بومذهب نم نامی وزیرانه لرینه نسبتله بالتخصیص
 فاضلیه عنوانیده نامور اولفده الحق مستحق
 وآنجق شانلریه الیق اولشدر
 دنیانه در آ افندم ابقای نامدن عبارت دکل
 لکن بومذهب دلفریب عمیق و عجیب و طرق
 و مسائلکی اوید دتیق و غریبدرکه برید اوراق
 قلیده ده خصوصاً عاجزیراعه افاده سنده قلیل البراعه

آنجنی اطلاع آرزوایند مذهب مزبور است
 چون ترك تاریخنده پامال خیرل خامه سعادتی
 اولدیفنی کوررلر .

شمدیلک بز فاضل پاشانک اسم و رسمه و بعض
 اعلاناته و نه صورتله نائل مقصد اولدیفنه
 اشارت ایده لم

فاضل پاشا آل محمد علی دن قهرمان مشهور
 ابراهیم پاشانک اوچینی بخدوی . اسمی مصطفی
 ولادتلی هنگامه .

آل محمد علی دن درس و تربیه کورمش اولان
 ذات فقط مصطفی فاضل پاشا در دیو
 موسیو واپرو بوسال ده چیقاردیفنی تراجم احوال
 معاصرین کتابنده برساتر چیز ایه ده هله
 کوره نکی اولدیفنی انکار ایده مز . فاضل پاشا
 مرحوم سعید پاشا وقتنده شورای مملکت مصریه
 اعضا سندن ایدی . اولرنت چو بقی ایدی

دیورس صکره بود یکی وقت دولت عثمانیه ده
علوم و معارف عمومی ناظری اولدی

مملکتزده معارف اهمّ لوازم ایسه ده اداره لوت
مالیه نك محتاج اولدینی اصلاحات سریع پاشایه
لزوم کوستردی سبب بولزوم ایدی که معارف
نظارتدن برقاچ ماه کچرکچر مالیه نظارت جلیله نه
تعیین بولردی

مصطفی فاضل پاشا هر نصل ۱۷۸۷ ممالک عثمانیه
با اراده پادشاهی طرد و اخراج اولندقدّه اوروپاده
براز سیر و سیاحتدن صکره پارسى شهرنده اقامت
ایدوب اورادن بالذات سلطان عبدالمعز و خطاباً
فرانسزجه بر مکتوب طبع و نشر ایتدیردی راستابوله
ترکجه به دخی ترجمه ایلدیلدی .
واقعا بومکتوبی اولاحلی موسیر غانقو قلمه
المش ایسه پاشا وضع امضای ایتش اولدیندن
مکتوب مذکورده کی افکاری پاشایه ویرمک استیالر
عادتا مالایعنه سویلورلر .

فاضل پاشا خنکاره یازدینی مکتوبنده دیدی که
۶ ... ظاهرده دباطنده بری محاصره ایدن فنا لقلری

اوزاقدن سیره اصلا تهم قالمادی ...
دها دقتی ایکن چاره بولنوب کندیمیزی قورتارمقاغیز
ایچون شونالقلردن هیچ برینی کتم ایتیه رل
برکره دها افاده ایتکی وظیفه تابعیتدن عداایلم
اوخ نه صداقتی تابعیت

۶ اوروپا لیلر ظن ایدرلرک ترکستانده ظلم کورک
وهردرلو تحقیر اولنان وبلارچکن یالکز خریستیان
ملت محکومه سی در جالبوک بویه دکلدور . مسلمانلرک
اجنبی دولتدورن هیچ بری آنلری حمایه صد دنده بولنماز
آنرملل غیر مسلم دن زیاده ازلیوب خراب اولمشلدور

نه حمیت

۶۰ لکن شوکتور افندم مساعدیه بیوروک سزه
سویلم که ملت اسلامیه ده آرتق نه فداکارلق ایده
و نه ده بلا چکه جک تهم قالمادی ناخشنودلق
صدالری هر نه قدر تسکین اولمنق استیلوریه ده

ینه هر طرفدن ایشیدیلور ایمدی آنلری تا بودرجه
ما یوسیت د شورمک هم سزک سلاله کزه و همده
کند ولرینه پک مضر اولور «

نه یوزک نصیحت

۱ سزک تبعه کز ایکی قسمدر بر قسیمی ظالم لردر که
بلا مانع د یلدکری ظلمی ایدر و بر قسیمی مظلوم لردر که
دایما نقدی آلتده ازیلور «
نه وقوف و معرفت

۱ شوکتو پادشاهم تبدیل اصول اداره ایلر
دولتی قورقبا یکز قونستتیون ایلر ترین ایدرلر
شونی خلاص ایدیکز لکن اویله قونستتیون که
صمیم و راسخ و منبیت اولر و همین اجرا سنده و کرک
بلا تمیر بقا سنده اقتضاء ایدن هر دولو تأمینا تایلر
احاطه ایدیلر «
نه آچیق آراء و طریقت

۱ آه شوکتو افندم شمیدین کورسورم که سزک
مستشار لریکز اولان خاندنر جاهلر قونستتیون
لفظنی نه درلو معنایه چکه جطرا « نه شدتله مذمت

﴿ بومشارر جاھل یاخائن هر نه ایسه سز آنلرک
 رأیدرینی تحقیر ایدیکز واهالی دخی آنلرک القاء تنه
 قولاق ویر مسونلر زمان

اوت شوکتر اقدم دولتی قورتاریکز زیر العجله
 ایدیور اجداد مرک دولتی قورتاریکز قورتاریکز
 اود دولتی که بونجه کوز یا شلری وقانلر دوکرک وجوده
 کلمشدر واقعا آنک شانی تاریخیه عالی در انجی

شهادیکی حالی پلک محل تأسفدر
 نه تلاشی غیرت

فاضل پاشا مکتوبنده دولتی قورتارمغه چاره
 ملت مجلسی اصولنی اتخاذ دن عبارت اولدیفنی
 بیاندن صکره ملت مجلسنی تعریف ایدر و بومجلسه
 اعضا ر انتخابی کمال حریتله ارباسنی شرط قیلار
 و مصراداره نه آغزجه تقریضلری با صد قدن صکره
 نهایت ذاتک عرضدن و عوضدن سالم اولدیفنی
 اعلان ایدر که

﴿ معلوم شاهانه کزدرک بنده کنه شرعاً حلالده نه مأمویت

ونده برکونه احسان طلبنده یم بنم مقصدم
حکومتکرده کی اسلام و خریستان تبعه نک اکثریتد
فریاد ایتدکاری فنا لقلری خاکپای همایونکره
عرض و تبلیغ ایلمکدیر .

نه خلوص و عفت . صکره

۱) جمله وطنداشرك و اسلام و خریستان ملیونلرج
تبعه کزک صدالری بنم متفق اولورق سنی
لایق اولدیفکر بر وظیفه نک اجراسنه دعوت ایدیور
نه ثانیه دعوت نه ثانیه ریاست (ایدی)

لقردی بی قیصه کلم فاضل پاشا اشته بر پرده لرد
هوا چالمقده و بعضی بادن بادن فقره خفیه سی کی
یاشنی قانی مزالل دخی چاغرمقده ایدی چوق کجمدی
برکون هزمبورغ قمارخانه سنده دست دست قائم لری
یغیش مادامه سی ده یاننده قمار آرتب طور رکن
«مصطفی فاضل پاشا» به مجلس خاص اعضا لنی
ترجیه بر اولدیفنی ایشیدنجه همان شایقه سنی

قاپدینی کی (بیلیم که پاشا امیری در زیراثابت
 سنک کنارنده یشیل قوردله وارایدی) قمار
 ماصه سندن فیزلادی قالدیدی وایی طرفنه
 عطف نگاه ایلدیکده صاغنه می صولنه می هله برکوزینه
 برغزته محوری ایلشدی درحال ؟ موسیر
 ل رداقتور سکا اذن ویردم یاز بن مجلس خاص
 اعضا سندن اولدم ؟ دیدی دقوله قارینی
 عادتدن فضل قبارتوب صالنه رق قمار سالونشون
 طشره چیقیدی کتدی محمد بک واصف بک
 فلان بک مداح حافظ عمرافندی فلان
 هپ بندگان هر برلری برر قطعه نک حکمداری کی
 کله قولاق قبارتاراق دمدار اولدیلر . رفعت بک
 وکمال بک بیلیم که اوکونکی آلایده وارمی ایدیلر بوقسه
 ایرلشی کونم خاکپایه رومال اولابیلدیلر .
 نه در بوسونج نه در بوکورولتی دیو ملل مختلفه اکلار
 اکلاماز هپ قوشو شدیلر نه عجب طنطنه کی
 بزاآلای اولدی . بوآلای همان اوکولسن

فراتقفورت غزته سی بویه تقریفزکی یازدی
 پاشا استانبول عودت ایتدی آرتق ایش بتدی
 نائل مقصد اولندی یا اسکی دوستلرینه و جمعیته
 اعضا سنه پایدوس چکنی پایدوسی
 ایشتمیان ایشجیلر له حسابنی کدی و بوقطع
 حساب مکافاة رقبه رقیقی دیوان احکام ریاستیه
 تزیین بیرلدی . یالکز بوقدریجی می — یوق یوق
 آره لقدم پاشا ت مصر خدیولکی سنیرلری دخی
 اوینادلدی . آه غزته مزک وسعت اولایدی
 نور بخش عیون احبار و کوری ساری دیده
 اعداد اولیق اوزره خدیولک دایر دونان فیردا فلز
 دخی پایمال خیول خامه سعادی اولوردی
 فقط شمذیلک مرام قاضیه کلمه سنک
 معنای اصطلاحیسنی تقریم دکل می ایدی
 ظن ایدرم که اکلا شلدی